

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus XXV. Mundus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

TITULUS XXV. MUNDUS.

§. I.

De materiali.

Num. 1.

Tempus creationis.

Factum est vespere, & mane, dies unus. Gen. 1. 5. fuit hæc prima dies mundi Dominica: nam septima ab ea fuit Sabbathum. Cornelius hic.

Protulit terra &c. Gen. 1. 12. Hinc sequitur, hęc die tertiõ paradysum plantatum. Concilium Palæstinum habitum sub Victore P. A. 198. definit, mundi diem primum fuisse 25. Martii, quõ B. Virgini annuntiatum, & incarnatus est Christus, & quõ post 34. annos passus. Cornelius hic.

Vernõ tempore est perfectus Mundi ornatus. V. Beda in hexam. S. Thom. in c. 1. Gen.

Veris tempore Deus condidit Mundum. S. Gaudentius tr. 1. in Ex.

Aprili mense instante jam ver est reliquum. hoc tempus est creationis Mundi. S. Cyrill. Jerof. Catech. 14.

Multi autumant Mundum factum esse in autumnõ; sed in vere creditur creatus, & re-creatus. Hugo Card. in Gen. 1.

Duratio. Finis.

Complevitque Deus die septimõ opus suum. Gen. 2. 2. Symbolicè sex dies significant sex millia annorum, quibus durabit Mundus (mille enim anni sunt coram Deo sicut dies unus Ps. 89. 4.) ut docet S. Hieron. in Ps. 89. Irenæus. 5. c. ult. Justinus q. 71. ad Gentiles. S. August. de Civ. l. 2. c. 7. Hinc & sex primi parentes, Adam, Seth, Enos, Cainan, Malalael Jared, mortui sunt; septimus Enoch vivus in cælum translatus: quia post sex millenarios annorum labores, & mortis, sequetur vita æterna, ait Isidorus in glossa c. 5. Cornelius hic.

Appropinquavit regnum cælorum. Matth. 4. 17. Hoc jam, fratres Charissimi, etiam Evangelium taceat, Mundus clamat: ruinae namque illius voces ejus sunt. Qui enim tot atritus percussionibus, à gloria sua cecidit, quasi jam nobis è proximo regnum aliud, quod sequitur, ostendit. Ipsi jam, & à quibus amatur, amarus est. Ipsæ ruinae eis prædicant, quõd amandus non est. Si Mundus cadit, & nos eum amando amplectimur; opprimi potius volumus, quàm habitare. S. Gregor. moral. hom. 4. hic.

Non longè à fine absumus; sed jam Mundus properat: hoc bella, hoc afflictiones, hoc terræ motus, hoc extincta Charitas, significat. Quemadmodum enim corpus, jam adventante morte, innumeris malis afficitur, & domus prope casum in rimas fatiscit, & prius à tecto, & parietibus, multa decidunt: ita & orbis terrarum ad finem properans tantis undique malis conteritur. S. Chrysof. hom. 33. in Joan.

Creatus hic Mundus rursus renovabitur: pertransibit hic Mundus, ut pulchrior restitua- tur. S. Cyrill. Jerof. Catech. 15.

Mundi Conservatio.

Appendit, tribus digitis molem terræ. Il. 40. 12. Tribus scilicet præcipuis, quæ à Patris omnipotentia, Filii Sapientia, & Spiritus S. bonitate, & charitate, continuè procedunt, operibus, creatione, conservatione, providentia; de Ponte in Procem. tom. 1. de perfect. hom. Christ.

Dei sapientia hoc totum, acsi lyram tenens, & terrenis aëria, aëriisque cœlestia copulans, & singulis universa connectens; nutuque; ac voluntate, circumagens Mundum unum; & unum ejus ordinem, pulchrè, atque aptissimè, conficit. S. Athanasius lib. contra Gentiles.

Actum est de Mundo, Mundi que tota substantia; si vel unõ momentõ Divinitatis cesset imperium. S. Zeno Ver. f. de 1. Corinth.

Num. 2.

Mundi laudes, varia nomina, & comparationes.

Faciamus hominem. Gen. 1. 26. Denique, ubi omnia sub ornatu excoluit, & convenienti ordine omnia disposuit; & mensam largam instruxit, variis & omnimodis, refectam edulii; copiamque, & opes habentem; & quasi quis dicat Regiam &c. tunc tandem fructurum his omnibus format; cui visibilium omnium potestatem tradat. S. Chrysof. hom. 7. in Gen.

Ornatus Pontifex. Ex. 28. 5. creaturatum omnium typum portabat in vestibus Sanctis; in quarum coloribus totius Mundi similitudinem proferebat. Byssus enim terræ deputatur, de qua gignitur purpura mari, quia ex ejus cochleis gignitur. Hyacinthus aeri, cujus speciem habet. Coccus, propter ruborem, igni, vel atheri. Arnoldus Carnot. tr. de 6. & 7. Verb.

Factum est autem in Sabbatho secundo. Luc. 6. 1. Quid sibi Sabbathum velit? quid seges? quid spicæ? non mediocriter mysterium est. Ager enim est omnis hic Mundus. Agri seges, in fatiõne humani generis, fecunditas numerosa Sanctorum. Spicæ agri, fructus Ecclesiæ, quos operibus decutentes suis Apostoli pascebantur, nostro se alentes profectu. S. Ambros. l. 5. hic.

Mundus divinæ Majestatis insigne est; ut per ipsum Dei sapientia manifestetur. S. Ambros. l. 1. hexam. c. 5.

Est velut communis quidam liber, & catena alligatus (ut assolent) sensibilis Mundus iste; ut in eo sapientiam Dei legat, quicumque voluerit. S. Bernardus f. de verb. Pf. audiam quid loquatur. Mundus iste domus Dei est; & ordinatissima est; qualem decet esse tanti principis domum. Quõd si quæ inordinate fieri permittuntur; ad maximum ordinem per Dei justitiam, & pœnam debitam, redigentur. S. Thom. Vill. conc. 1. D. 1. Advent.

Mundus iste non solum in usum, & in ministerium; sed & in doctrinam, & magisterium, datus est. Id. conc. 1. de Nat. B. V.

Potest

Potest non incongruè Mundus iste visibilis puerorum chartis comparari: in quibus prima literarum rudimenta discimus; & in quibus ex literis Syllabas, ex Syllabis dictiones miffitantes cum labore componimus. Ità omnino, ita fumus in hoc Mundo, veluti parvuli in schola; ubi quisque, quamvis doctissimus, parvulus est. Id. conc. 1. de S. Augustin.

Terra exercitium est hominis, cælum corona. S. Ambros. l. 6. ep. 38. Quid est Mundus? nisi quidam agon plenus certaminum. ib.

Est Mundus iste quasi quidam hortus, cujus Deus est quasi hortulanus. Petrus Blesens. l. 22. de SSS. Trinit.

Univerfus iste Mundus veluti quidam liber est, digito Dei scriptus; in quo singula creaturæ, tanquam singula literarum figuræ sunt. Blofius parad. an. c. 28.

§. II.

De Mundo morali.

Mundus fallax, deserit, spoliat, &c.

Rapit uni, ut det alteri.

Filia eorum composita, circumornata, ut similitudo templi. Pl. 143. 12. Quidquid possunt, furantur; ut filias suas ornent, tanquam templi imagines. Mundus est tanquam sacrista pauper; vix aliquem vestire potest, quin nudet alterum. Diez. conc. 3. D. 3. Adv.

Omnis vallis implebitur. Luc. 3. 5. O mortalium conditio planè mortalis! en rerum vicissitudinem! mons deprimitur, collis attollitur; hic impleretur, ille evacuetur. Sanè, vallis impleta est, quando Lazarus, qui implere non poterat de micis ventrem, Abrahæ finum occupavit; depressusque mons jacuit, cum epulo elevare saltèm oculos nitetur è tormentis. Oliva l. 13. Strom. hic.

Percussit triginta viros, quorum ablatas vestes dedit eis, qui problema solverant. Jud. 14. 19. Samson triginta focis vestes promisit; easque exsolvere non valens his technis usus est: triginta nimirum Philisthæos obruncans, eos vestibus spoliavit, quas deinde focis ænigma solventibus tradidit. Ità & Mundus: hos enim denudat, ut illos vestiat. Besseus D. 3. Adv.

§. III.

Aliæ fraudes.

Ex Veteri.

Cumq; consumpta esset aqua in utro, abiecit puerum subter unam arborum & abiit. Gen. 21. 15. Sic Mundus miserè aporiatum, & fatigatum, abiecit. Hugo Card. hic.

Non es passus, ut oscularer filios meos. Gen. 31. 28. Mundus recedentes à se cum gaudio magno vult prosequi; ut vel sic saltèm illis, quos retinere non potest, memoriam sui imprimat. Et hoc est, quod Laban in recessu vult filios osculari; unde sicut Judas dixit: *Quemcumque osculatus fuero, ipse est, tene eum.* Matth. 26. 48. Sic dicit Mundus:

cuicumque claustrali memoriam mei impressero; ipse est, & tenendus est: quia talis sæpe fugit in Mundum; etiam dum cantat in Ecclesia. Hugo Card. hic.

Aperuit utrem lactis, & dedit ei biberere. Judic. 4. 19. Post lac clavum. v. 21.

Dereliquit me Dominus meus, quia agrotare cepi. 1. Reg. 30. 15. Tunc agrotat homo, quando vires deficiunt dando, & serviendi Mundo. Hugo Card. hic.

Mulus Absolonis. 2. Reg. 18.

Salve mi frater: & tenuit manu dexterâ mentum amasæ, quasi osculans, eum. 2. Reg. 20. 9. Amicus Mundi est amicus proditoris; & ejusdem osculum est fraudulentum. *quemcumque osculatus fuero.* Sic facit Mundus illi, quem amare se simulat; sicut fecit Joab Amasæ, quem quasi osculatus occidit. S. Thom. Aqu. opusc. 38. de erudit. princip. c. 11.

Quare apud me indiges, ut queras ire in terram tuam? nullâ, respondet Adad; nihilominus *dimittas me.* 3. Reg. 11. 22. Ut Pharao ad Adad, idem nobis sæpe Mundus: quare apud me egres? nomen geris, & decus; in pretio es; omnia tibi feliciter succedunt. Qui autem patriam cœli amat; respondet, *dimitte me; vadam in patriam meam.* Drexelius Ros. sel. p. 2. c. 4.

Fallax equus ad salutem. Pl. 32. 17. Hic equus est Mundus; qui propriè dicitur *fallax*: quia in necessitate deficere comprobatur. S. Bernardinus l. de desiderabili veritate.

Fallax gratia. Prov. 31. 30. quâ Mundo gratiosi sumus: non enim est, nisi perditio quædam; sicut osculum Judæ. *osculo Filium hominis tradis.* Hugo Card. hic. Sic & Mundus, quemcumque osculatur osculo collatæ dignitatis, vel prosperitatis; tradit in mortem. Id. Salve mi frater.

Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Il. 38. 17. Acsi confiteatur: postquam ad pacem mentis, te largiente, redii, magis mihi gravis esse incipit fallax status Mundi. Thom. Kemp. Soliloq. c. 20.

Ex Novo.

Ostendit ei omnia regna Mundi. Matth. 4. 8. Idè vaser hostis in præaltum montem Jesum transtulit; ut, eminus intuens regna terrarum, illiceretur eorum fucò: quem certè ridendum sciebat cominus intuenti. Quàm liberalis est Mundus in suarum exhibenda pompa dignitatum! at solos oculos fallaci spectaculo detinet: semper ostendit; semper clamitat, se daturum; rarò confert. In momento temporis omnem ambitionis supellestem expromit. Haud igitur grandis pompa hujus Mundi, quæ tam brevi temporis puncto exponi potest. Oliva l. 13. Strom. Luc. 4.

Assumpsit eum diabolus in montem excelsum valde. &c. lb. Miser! malus vis esse; sed non potes: cupis tentare; sed nescis. S. Chrysol. l. 11. Cur? quia in montem celissimum ducit; & à mundialibus rebus longissimè

simè separat. Debuisset terrenis rebus inferere Naxera in Joh. 18. §. 29.

Osculatus est eum. Matth. 26. c. 9. Velut Judas osculo tradit Christum; sic Mundus suo suaviò demonibus tradit Christianum, in tantum dicens: quemcumque sauciavero, ipse est vester, tenete eum. Simon. Cas. l. 8. c. 40.

Villam emi; & necesse habeo exire, & videre illam. Luc. 14. 18. Imprudentiam hic adverte in mundanis nundinis sat vulgarem. Nempe mortales prius emere, quam explorare. En ille epularum repudiator villam spectatum it; quam jam emerat. Stultum mercatorem villæ mulier arguit Prov. 31. 16. *consideravit agrum, & emit eum. Juga bovum emi quinque, & eo probare illa.* v. 19. Laborat secundus infitor infaniã primit: juga emit; tum probat. Oliva l. 13. Strom. hic.

Pax vobis; & cum hoc dixisset, ostendit eis manus, & latus. Joan. 20. 19. 20. Magnò mysteriò dans pacem ore, simul latus, & manus, præbet: ut denotet, pacem, quam ore debat, se etiam corde, & manibus, seu operibus, conferre. Luc. 24. 39. dicit: *videte manus meas, & pedes meos: quia ego ipse sum.* Non alius verbis, alius corde, alius rebus. Nec pacem, quomodo Mundus dat, ego do vobis: Mundus quippe ad instar Judæ pacem oris osculo dat: corde, & manibus insidiosè tradit. Sylveira hic. q. 5.

Mulier habens poculum aureum in manu sua plenum abominatione. Apoc. 17. 4. Calicem, seu populum, Babylonis, dulcem intelligimus deceptionem &c. ubi ad illiciendos populos adhibuit sonitum tubæ, fistulæ, & cytharæ &c. ut festivâ sonorum suavitate inebriati omnes populi, & tribus, & lingue, caderent adorando statuam auream, Rupertus de victoria verbi Dei l. 6. c. 15.

Ex Patribus, & aliis.

Quid strepis ó Munde? immunde quid strepis? quid avertere conaris? tenere vis periens; quid faceres, si maneres? Quem non deciperes dulcis; si amarus alimenta mentiris. S. August. l. 29. de V. D. secundum Lucam.

Vides magnam molem? habes, quod videas, & non habes, quod teneas. Solidior est fumus igni proximus, & terræ proximus: attenuatus evanescit, & disperit; quando se multum extulerit. S. August. l. 109. de tem. loquens de fumo.

S. Petrus Clementem docebat, Mundum hanc esse plenam fumò domum. Clemens Rom. in ep.

Vix habet Mundus, ut fallat. Perlit imago illa rerum ad decipiendum usque decora. Prius nos seducere verò cogitabat fulgore; non poterat. Prope jam non valet & ipsa nos falsa ostentatione corrumpere. Solidis bonis carebat; ecce deficit etiam caducis &c. S. Eucherius ep. Paræn. ad Valerianum.

O pravariatores, revertimini ad cor; intelligite non intelligentes; quia omnes promissiones Mun-

di seductoriae sunt; omnes blanditiæ venenatæ: & delectationes pocula mortalia; viæque ejus sempiterna mors. S. Laurent. Just. de virtute fidei c. 1.

Præfens seculum iniquitate superabundans, utrum fideliter diligit, sæpissimè ignoratur. O quam jugiter fingit; & sanctæ charitatis tegumentò se vestit. S. Laur. Just. l. de Refurr. D.

Mundus est falsus amicus; qui in morte deserit, de suo non tribuit, auxilium nullum impendit. S. Bonavent. l. 97.

Mundus anguilla est similis; quæ sæpe, dum teneri creditur, non habetur: imò, quantò manu fortius stringitur, tantò citius de manu egreditur. Id. f. 102. D. 11. Pent.

Videbis aliquando in aere nubem hominis magni, turrisve excellæ figurâ; sed mox ventò rapta dissolvitur, & evanescit. Talis est spes nostra in Mundo collocata. Promittit Mundus turres dignitatum; sed omnia hæc sunt arces in aere fabricatæ, quæ celerrimè dissipantur. Diez Mundi contemptus.

Meritò Mundus in S. Scriptura vocatur hypocrita: quia cum foris valde speciosus sit; intus tamen plenus est corruptione, & vanitate. Si Mundus apertus esset, statim deprehenderetur esse vanus, & falsus. Quidquid enim est in Mundo, præteritum, præfens, aut futurum est: quod præterit, jam non est; quod futurum, in certum est; præfens verò instabile, & momentaneum. Stella de cont. van. p. 1. c. 4.

De latronibus Ægyptiis refert Seneca: quòd itinerantes non tumultuariè pro more grassatorum nostratium, neque efferatè, invadebant, sed humanè conveniebant; blandè ex jumento, si quò fortè vehebantur, submittebant; magnificis promissis lactabant; arcè quoque amplexabantur. Et quando iratus viator talibus blandimentis delinitus, optimè secum agi putabat impii sicarii miserum trucidabant. In hoc amplectuntur, ut strangulent, inquit Seneca ep. 47. Horum prædonum similis Mundus fallax; qui, cum adulatur, strangulat. Didacus Niss. f. 3. D. 5. Quad. §. 3.

Vulpes glaciem transitura aurem applicat, non confidens se ei, si subitus aquam fluentem audiat; timens nimis esse tenuem. Mundi gloria splendens glaciens; sed fragilis. Plus crede literis scriptis in glacie, quam Mundi fragilis vanæ fallaciæ. Appone autem, audies fluxum. Mundus tranlit, & concupiscentia ejus. Joan. 2. 17. Johngen p. 3. Exh. 28.

Anguilla Lem. *Compressa dilabitur.* Picinelli.

§. IV.

Mundus vanus, fragilis, instabilis.

Ex Veteri.

Vidit in somnis Scalam. Gen. 28. 12. Scala est hujus vitæ in constantia; in qua alii è summo dejiciuntur in imum; alii ex imo evahuntur in summum; idque ad Dei nutum, & voluntatem; qui scalæ huic incumbens eam dirigit. Philo de somnijs. Jeri-

Jericho olim urbs fuit magna, populosa; unde & suum regem habuit, ut patet. Jos. 2. 2. sita in regione campestri, & pinguiissima; ubi balsamum præstantissimum, nusquam alibi. Abundat rosætis, cannis, melle, palmetis; unde & civitas palmarum appellata. Est typus Mundi, qui mutatur ut luna. Odoratas delicias suis amatoribus exhibet; sed instar odorum evanescent. Cornelius in Jos. 1.

Clangentibus tubis-muri illicò corruerunt. Jos. 6. 20. Disce, quam infirma, exilis, & vana, sit Jericho, id est, Mundi gloria: ut pote quæ folis tubarum flatibus ruit, & evanescit. Cornelius hic.

Gaudium hypocrita ad instar puncti. Job. 20. 5. Hypocrita est hic Mundus; cujus gaudium est instar puncti; quod nec latum, nec longum, nec profundum. S. Bonavent. foliolo. c. 2.

Circumdabunt eum salices tormentis. Job. 40. 17. Mundus iste, propter velocem volubilitatem suam, torrentis nomine appellatur. V. Bedain Jobl. 3. c. 9.

Vidi impium superexaltatum, & elevatum, sicut cedos Libani: & transivi, & ecce non erat. Ps. 36. 35. 36. Dum intuetur remotior, videt non fuisse: in propinquo videt exaltatum; remotius non esse. Ni transisset, veritatem non spectasset. Naxera in Jos. 18. §. 29.

Vox tinnitui in rota. Ps. 76. 19. Non intelligo. Audiam, quid dicis: apparuerunt fulgura tua orbi terrarum. Orbis terrarum est rota: nam circuitus orbis terrarum meritò & orbis dicitur. S. August. hic. Ita ille hunc textum legit.

Foderunt sibi cisternas, dissipatas, quæ continere non valent aquas. Jer. 2. 13. Vere cisterna dissipata honor, cisterna perforata voluptas, divitiæ, & omnis prosperitas mundialis: non valet aquam continere. Triduo placet, & statim evanescit omnis illa consolatio; & fastiditur, & displicet. S. Thom. Vill. f. D. 3. Quadr.

Ex Novo.

Video homines velut arbores ambulantes. Marci 8. 24. Quam bene vidit arbores Symbolum vanitatis: marcent hodie avulsæ, quæ heri gratè floribus coronatæ. Cæcus à turba separatus videt, quam caduca sint, quæ ab hominibus habentur firmissima: eductus agnoscit, in civitate non videt. Naxera in Jos. 18. §. 29.

Misit illum in villam suam-in se autem reversus. Luc. 15. 17. Qui inter homines à se migrarat, inter bestias ad se reversus est. Quid ejus illustravit mentem? à terrenis separatio, & à longè spectans Mundum. Id. ib.

Cum appropinquaret Jericho. Luc. 18. 35. Sapienter Christus prope Jericho illuminavit cæcum: ut primò mox intuitu discat Mundi fœditatem; conjiciatque ex ruinis urbis orbis vanitatem præsentem, & futurum excidium. Oliva l. 13. Strom. hic.

Ex Patribus, & aliis.

Credendum est; hunc Mundum esse alienum, & in eo nihil nobis proprium, nisi fidem, Religionemque. S. Justinus ep. ad Zenam, & Serenum, fratres.

Desertum plangimus hujus Mundi: desertum enim dicitur res, ubi non manetur: quia ergo hic non permanetur, desertum dicitur. S. Chrysol. hom. de Jephthe.

Umbra, & somnium quoddam, est erraticus hic Mundus. S. Ephrem de judicii lamentatione.

Omnia Mundana, umbra, fumus, & bulæ, sunt. S. Nilus Cap. Paræn.

Mundus iste semper tendit ad non esse; & per momenta singula fluit ad nihilum. S. Laur. Just. discipl. mon. conversat. c. 1.

Mundus iste est instar domus; quæ habet duas portas: unam ad intrandum, scilicet navitatem; alteram ad exeundum, scilicet mortem. S. Vinc. Ferr. f. f. 4. Pasch.

Iste Mundus est ut arbor; fructus ejus sunt honores, dignitates, divitiæ. Et quilibet vult colligere: sed jam minatur ruinam. Id. f. in Vigil. Pent.

§. V.

Mundus plenus periculis.

Ex Veteri.

Vallis autè sivestris habebat puteos, multos bituminis. Gen. 14. 10. id est, Mundus habet multa retinacula. Hugo Card. in Ps. 58.

Timuit Elias, & abiit. 3. Reg. 19. 3. Non mulierem fugiebat Propheta tantus; sed sæculum. Nec mortem timebat, qui se obtulerat requirenti: & qui dicebat ad Dominum: recipe animam meam. Tædium vitæ istius sustinens, non cupiditatem: sed fugiebat sæcularem illecebram, & conversationis maculosæ contagionem. S. Ambros. l. de fuga sæculi c. 6.

Quoniam ipse liberavit me de manu venantium. Ps. 90. 3. Multi sunt venatores in isto Mundo, qui animas nostras venari conantur. S. Hieron. hic.

Torrentem pertransiit anima nostra. Ps. 123. 5. Sæculum præfens est. Quia ergo omnis caro fœnum, & omnis gloria ejus tanquam flos agri; hujusmodi levità facile secum trahit torrens inundans. S. Bernardus D. 4. Pent. de David & Goliath &c.

Sicut liliū inter spinas. Cant. 2. 2. Plenus est Mundus spinis: in terra sunt, in aere sunt, in carne tua sunt. Versari in his, & minimè lædi, divinæ potentie est, non virtutis tuæ. S. Bernardus l. 48. in Cant.

Scito, quoniam in medio laqueorum ingredieris. Eccli. 9. 20. Non dixit, juxta laqueos pertransis; sed in medio laqueorum. Utrinque nobis voragines, utrinque doli. Navigium Mundum esse puta; temonem, suppositam terram; velum cælum; vectores homines; mare subjectam abyssum: quomodo igitur

igitur tantò naufragium tempore non esset factum? S. Chrysof. hom. 15. ad pop. Antioch.

Spiritus vitæ erat in rotis. Ezech. 1. 21. Rotas vidit Ezechiel; sed spiritu vitæ plenas; in rotis Mundi non spiritus vitæ, sed mortis. Incert. Auth.

Ex Patribus, & aliis.

Paulisper te crede subduci in montis ardui verticem celsiorem: speculari inde rerum infra jacentium facies; & oculis in diversa porrectis, ipse à terrenis contactibus liber, fluctuantes Mundi turbines intueri. Jam sæculi & ipse misereberis; tuique admonitus, & plus in Deum gratus, majori lætitiâ, quod evaseris, gratulaberis. S. Cyprianus ep. 2.

Christianis Mundi hic pelagus est. Sicut enim mare adversis excitatum procellis, insilit, & tempestatem navigantibus facit; ita, & sæculum, perfidorum conspiratione commotum, perturbat Fidelium mentes: & tantâ diversitate hoc agit inimicos; ut, quid prius evitandum sit, ignoretur. S. Ambrosius in c. 8. ep. ad Rom.

In mari tempestas furit, stridunt procellæ; sed piscis natat, non demergitur, quia natare consuevit. Ergo tibi sæculum hoc mare est: habet diversos fluctus, undas graves, sævas tempestates. Et tu esto piscis; ut sæculi te unda non mergat. S. Ambrosius de Sacramentis l. 3. c. 1.

Hoc sæculum mare est: habet amaritudinem noxiam, habet fluctus tribulationum, tempestates tentationum. Habet homines velut pisces de suo malo gaudentes, & tanquam se invicem devorantes. Calca mare, nè mergaris in mari. S. Augustinus in Pl. 39.

Nolite credere, nolite esse securi: licet in modum stagni solum æquor arrideat; licet vix summa jacentis elementi spiritu terga crispentur: magnos hic campus montes habet; intus inclusum est periculum, intus est hostis. Expedite rudentes, vela suspendite. Crux antennæ figatur in frontibus: tranquillitas ista tempestas est. S. Hieronimus ep. 1. ad Heliiodorum.

Multi laquei, quocumque progredimur. Laquei in corpore, laquei in lege, laquei in pinnis templorum, laquei in Philosophis, laquei in cupiditatibus: laqueus in pecunia, laqueus in religione, laqueus in studio castitatis. S. Ambr. l. 4. in Luc. 4.

Vincula complura sunt in hoc sæculo. Vincula sunt desideria vivendi, vincula sunt oblectamenta voluptatum, vincula sunt honorum, vincula conjugii. Id. in Pl. 118. Oecon. 3. Concupivit anima mea.

Quis inter tot passiones hujus corporis, inter tantas illecebras hujus sæculi, tutum, atque intemeratum, servare potest vestigium? Respexit oculus; & sensum mentis avertit: audivit auris; & intentionem inflexit: inhalavit odor; & cogitationem impedivit: os libavit; & crimen retulit: tactus contigit; & ignem adolevit. Denique, qui salvus esse vult, supra Mundum ascendat; quærat verbum apud Deum, fugiat hunc Mundum, terras relinquat: non enim potest percipere illud, quod

est, & est semper; nisi prius hinc fugerit. Id. l. de fuga sac. c. 1.

In Scriptura sacra equi nomine, aliquando lubrica vita pravorum, aliquando dignitas temporalis, aliquando hoc ipsum præfens sæculum exprimitur. S. Gregorius mor. l. 31. c. 10.

Duplicem Mundus aciem producit contra militem Christi: blanditur, ut decipiat; terret, ut frangat. Non nos teneat voluptas propria, non nos terreat crudelitas aliena; & victus est Mundus. S. Augustinus f. 1. de S. Vincentio M.

Mundus iste periculosior est blandus, quam molestus; & magis cavendus, cum se illicit diligit, quam cum admonet, cogitque contemni. S. Augustinus ep. 144.

Res ipsæ singulis diebus, tubâ quavis clarior declamant; quam sint omnia hujus Mundi vilia, quam ridicula, quam turpia, quam periculosa, quam profunda barathri. S. Chrysof. f. 14. in c. 8. ep. ad Rom.

Qualiter, ô anima tenera, & delicata; fragilis, & infirma; deliciis Mundi assueta; gaudiis hujus sæculi, tanquam fecibus vinariis, more porcorum, inebriata; qualiter potuisses, inter tot, & tanta, antiqui hostis retia, inter tot falsa consilia, inter tam varia impedimenta, inter tot innumerabilia amicorum, consanguineorum vulnerantium jacula, in bono perstitisse: qualiter potuisses tot funibus peccatorum circumplexa, in bono profecisse? si non Spiritus S. gratiâ fuisses misericorditer adjuvata, & sæpius dulciter consolata, & refecta? S. Bonaventura 7. solennit. de præsentat. pueri Jesu.

Amator Mundi, & voluptatum, homini à facie furentis unicornis fugienti similis: & dum currit, in ingentem scrobem ruit; ac ruendo manus extendens arborem quandam arripit, eamque arctissime retinet sui securus. Respicens autem, duos mures cernit; alterum candidum, atrum alterum, arboris, quam tenet, radicem perpetuo corrodescentes, jamque pene amputantes. Atque insuper, coniectis in imam scrobem oculis, horrendum draconem conspiciat, oculis ignem spirantem, rictumque pandentem. At rursus in gradu illo, cui pedes ipsius innitebantur, quatuor aspidum capita videt, è pariete, in quo consistebat, prominentia. Supernè autem nonnihil mellis ex ramis stillans conspiciat. Quocirca, periculi omnis immemor, in illa dulcedine captanda totus defigitur. Unicornis mors est, scrobs Mundi, arbor vita, mures dies & nox; aspidum quatuor humores corporis, draco Infernus, mellis guttula dulcedo Mundi. S. Joan. Damasc. hist. de Barlaam, & Josaphat c. 12.

Mundus in maligno positus est, plenus laqueis; plenus scandalis, & peccatis; circumseptus periculis, pravis colloquiis, iniquis consiliis, exemplis pessimis, & mortibus animæ infinitis. Petrus Blesensis ep. 142.

Mare tempestuosum Delphinum in aridam eiciens. Lem: propriis nec parcat alumnis. S. Augustinus f. 13. de V. D. attendite sæculum quasi mare. Amas sæculum? absorbebit te:

ama-

amatores suos vorare novit, non portare. Picin.

§. VI.

Mundus Deo, & Filio ejus, contrarius.

Phantasma est. Matth. 14. 26. Putabant se Phantasma videre. Phantasma est apparitio incorporeæ rei sub figura corporea. Est apparitio umbrosa sub indistincta figura. Est apparitio, quæ fit sensib⁹ conturbatis timore, aut aliquâ passione. Est aliquid existimatum aliud, quàm id quod est. In nocte Christus in adiutorium veniens, daturus requiem fatigatis, securitatem credentibus, creditur esse phantasma. Regnat adhuc hæc pessima existimatio super terram. Existimant phantasma Judæi omnia mysteria Christi; hoc Pagani, hoc Philosophi naturales: & impossibilia, & quedam deliramenta, credunt Christi humiles actiones; & velut phantasma fictum, Christi mysteria. Vitam, & doctrinam, existimant fictiones. Assentiunt autem his graviori delictò Christianorum perdisi peccatores: qui, si credunt quandoque Christi mysteria; phantasmatibus ejus mores attribuunt, pauperem pro Christo fieri, castratum esse propter regna cœlestia, vivere in dejecta prudentia, vilescere coram hominibus, calligare corpus, & reducere in animæ servitutem, insistere vigiliis, orationibus intentos quærare solitudines, patienter perpeti passiones, illatas injurias quietò animò tolerare, alienum fieri à parentibus, cognatis, & nois; adhuc dicunt esse phantasma, & phantasticos; imò vefanos reputant talium sectatores. Simon Cæs. l. 4. c. 9.

Itē in castellum. Matth. 21. 2. Interdum castellum generaliter signat totum Mundum, qui ab initio prædicationis Apostolicæ contra illos erat, qui verbum Evangelii, quod illi prædicabant, recipere volebant. Haymo hom. in D. 1. Adv.

Quod in hoc Mundo contemptui, hoc pretiosum est apud Deum. S. Ambros. Octon. 3. in Pl. 118. Aufer à me opprobrium.

Elegit Christus in cruce contraria sapientiæ Mundi. Tu magnipendis temporalium suavitates; amaricatus est Christus. Tu magnipendis honores; vilificatus est Christus. S. Bonavent. f. 2. hexam.

Christus despiciendo damnavit, quæ Mundus amabat; patiēdo probavit, quæ Mundus horrebat; & illam veritatem docuit, per quam ascenderetur in cœlum. Sim. Cæs. l. 13. c. 13. Matth. 27. 11.

§. VII.

Mundus malus, noxius, vilis, in gratus.

Veneruntque duo Angeli Sodomam vespere. Gen. 19. 1. Per Sodomam significatur Mundus. Hugo Card. hic.

Abraham autem consurgens intuitus est Sodomam. &c. Gen. 19. 27. 28. Abraham est quilibet vir justus, qui Mundum intuetur; nec videt de illo ascendere, nisi fumum superbiæ, Polyanth. Sacr. Tom. II.

& favillam inanis gloriæ, quæ de vanitate procedunt. Id. hic.

Jezabel depinxit oculos suos sibi. 4. Reg. 9. 30. Jezabel est Mundus iste; qui depingit oculos, ut pulcher appareat; cum sit turpis. Id. hic.

Quæ est ista, quæ ascendit de deserto? Cant. 8. 5. Desertum est Mundus propter abundantiam mali, & inopiam boni. Hugo à S. Vict. hic.

Onus Babylonis. II. 13. 1. Babylon, quæ interpretatur confusio; eò quòd ibi edificantium turrim sermo confusus sit. Spiritualiter Mundus iste intelligitur, qui in maligno positus est; & non solum linguas, sed opera singulorum, mentesque confundit. S. Hieron. hic.

Venerunt in locum, qui dicitur Gethatha, quod est Calvaria locus. Matth. 27. 32. Moraliter Mundus dicitur Calvaria locus; ubi corda malorum decalvata sunt, id est, ornatu rectarum cogitationum, & affectionum, nudata. Hugo Card. hic.

Cum eo crucifigunt duos latrones, unum à dextris, & alium à sinistris. Marc. 15. 27. Latio sinister est Mundus: qui Christo crucifixo, id est, membris ejus crucem portantibus, insultare non cessat. Id. hic.

Misi Saul ad Isai dicens: stet David in conspectu meo. 1. Reg. 16. 22. Et tamen 1. Reg. 17. 55. quærit: *de qua sirpe descendit hic adolescens?* Unde tanta oblivio in rege? Assentior Lyrano, qui putat eam ortam esse à diabolica perturbatione. Hoc habet Mundus ingenium, acceptum à diabolo; ut suorum penitus obliviscatur, & minimè suos noscat. Baeza l. 7. c. 1. §. 4.

Erit igitur mihi servus sempiternus. 1. Reg. 27. 12. Davidi, ob illustres de Amalecitis, de Gethuri, de Gerzi, relatas victorias, Rex Gethæus dixit: *erit igitur &c.* O ingratum regem! ob tot labores, pericula spreta, hostes debellatos; servitus promittitur eaque sempiterna? spolia, tituli, honores, cum eo dividendi erant, amicitiaæ fœdera ineunda. Sic oleum, & operam, perdit, qui Mundo servit. Stengelius t. 3. Jud. div. c. 15.

Est hujus sæculi figura humi depressa, vilis, temporalis; nihil habens sublime, nihil stabile, nihil recti; sed omnia perversa. S. Chrysol. l. 20. in c. 12. ad Rom.

In taberna Mundi venditur vinum, quod hominem ducit in oblivionem sapientiæ. S. Bonavent. f. 2. hexam.

§. VIII.

Mundi festa desunt in luctu.

Jesus dolori miscetur, & extrema gaudii luctus. Prov. 14. 13. *Convertam festivitates vestras in luctum; omnia cantica vestra in planctum.* Amos 8. 10. Statua Nabuchodonosoris habebat caput aureum, & pedes terreatos. Dan. 2. 32. *Sordes ejus in pedibus ejus: nec recordat æst finis sui.* Thren. 1. 9. *Omnis homo primum bonum vinum ponit, & cum inebriati fuerint, tunc id*

X

quod

quod deterius. Joan. 2. 10.

Dulcedo hujus sæculi ad tempus fauces indulcat; sed in magnam amaritudinem postea convertetur. S. Aug. in Pl. 123.

Fumus. Lem. Ascendendo deficit. Piconoli.

§. IX.

Mundus miser miseros facit.

Quid existis in desertum videre? Matth. 21. 7. Deserto Mundus hic comparari videtur. Adhuc incultus, adhuc sterilis, adhuc in fecundus. S. Ambros. in Luc. 7.

Sedens super asinam, & pullum filium subjugalis. Matth. 21. 5. Propterea sedit Dominus hodie super asinam subjugalem, afflictam, & inhonoratam: ut aperte insinuaret; quod magnificentia Mundi asina sit. Subjugalis propter vilissimam servitutem: quia quod super plures ambitiosus satagit dominari; eo necesse habet, pluribus subjugari. Est afflicta propter angustias maxime cordiales; quas, velit, nolit, necesse est ei pati. S. Bernardinus l. 7. art. 1.

Nec hoc vos consternat, quod segregati estis à Mundo. Si enim recogitamus, ipsum Mundum magis carcerem esse; existit vos è carcere, quam in carcerem introisse, intelligemus. Majores tenebras habet Mundus, graviore catenas induit Mundus, quæ ipsas animas hominum constringunt; peiores immunditias exspirat Mundus, libidines hominum. Plures postremo Mundus reos continet; scilicet universum hominum genus. Tertull. lib. ad Martyres.

Habet Mundus iste noctes suas, & non paucas. Quid dico, quia noctes habet Mundus? cum pene totus ipse sit nox, & totus semper versetur in tenebris. Id. l. 75. in Cant.

O Munde immunde! licet videaris nutritor corporum; tamen carcer es animarum. Idiota contemplat. l. 3. c. 1.

Semper dies mali in sæculo. S. August. in Pl. 93.

Vincula hujus Mundi asperitatem habent veram, jucunditatem falsam; certum dolorem, in certam voluptatem; durum laborem, timidam quietem; rem plenam miseria, spem beatitudinis inanem. Id. ep. 39.

Quantò magis ad Mundum accedis, tantò longius à Deo recedis. Quantò magis foris es sapiens, tantò magis stultus intus efficeris. Quantò magis extralucaris, tantò magis intus perdis. Quantò magis intemporalibus es sollicitus, tantò magis in spiritualibus es mendicus. S. Bernardus l. de miseria humana.

Postrema Mundi ætas plena est malis, tanquam morbis senectus. S. Eucherius ep. Paræn. ad Valerianum.

In hoc senio sæculi, in hac hora novissima, in præcursione Anti-Christi, Mundus, tanquam senex delirus, phantasias plures, & illusiones, somniis similes, pati habet. Joan. Gerson. tr. de distinct. verar. vision. à falsis.

§. X.

Mundus spernendus, fugiendus.

Num. 1.

Symbola.

Egredere. & de domo patris tui. Gen. 12. 1. id est, de hoc sæculo nequam, & conversatione ejus: ut pater Mundus, & mater concupiscentia, sint nobis mortua; & nos ipsi: ut verè dicamus: *Mundus mihi crucifixus est, & ego Mundo.* Hugo Card. hic.

Profectique sunt filii Israel de Ramesse. Ex. 12. 37. Primus transitus est de Ægypto, secundus de deserto. Primò transi de Mundo ad teipsum. Mundum amasti? Mundum despice, & transi. Desere curas sæculi, & age curam tui; & incipies esse cultor eremi. Rediens de Ægypti tenebris, de erroribus mundanis, ad secreta cordis; nihil aliud invenies, nisi locum horroris, & vastam solitudinis. Hæc est enim terra illa deserta, invia, & iniquosa: conscientia videlicet diu neglecta, omnino inculta, spinis, & tribulis, obsita, & omni horrore plena. Rich. à S. Vict. tr. de exterminat. mali &c. c. 5. Statim absque dubio, ut Ægyptum desereris; ut Mundum post te totum rejeceris; perit causa timoris, causa doloris, radix amaritudinis: radix siquidem malorum omnium est cupiditas. Id. ib. c. 1.

Omnis locus, quem calcaverit pes vester, vester erit. Deut. 11. 24. Pede calcare Mundum, contemnere est; per cujus contemptum dominatio acquiritur Mundi. S. Bernardinus l. 8. tr. de octo beatitud.

Si quidem per viam finium suorum ascenderit contra Belsames &c. 1. Reg. 6. 9. Velut de domo, solis sunt Belsames, qui contemptis terrenis omnibus, veri luminis splendoribus illustrantur. De domo quidem solis sunt, qui jam omni Mundo sepulti, ad videntem conditoris sui claritatem flammam mira dilectionis inardescunt. S. Gregor. hic.

Qui perfecit pedes meos tanquam cervorum. Pl. 17. 34. Qui perfecit amorem meum ad transcendenda spinosa, & umbrosa impicamenta hujus sæculi. S. August. hic.

In Idumæam extendam calceamentum meum. Pl. 59. 10. Idumæa interpretatur terrena & significat Mundum: in quam vir justus extendit calceamentum; calcando, & contemnendo, ipsum. Hugo Card. hic. Calceamentum autem, quod fit de corio mortui animalis, & munit pedes, significat memoriam mortis: quæ bene munit pedes, id est affertus; ne ad obices, quos offert Mundus, offendant. Id. ib.

Præcepit turba, ut discumberent super terram. Matth. 15. 35. Ut noceatur constanti in contemptu Mundi. Id. hic.

Ecce duo ceci-clamaverunt. Matth. 20. 30. Quis est, qui clamat ad Christum? qui contemnit Mundum, clamat ad Christum: qui spernit sæculi voluptates, clamat ad Christum. S. August. l. 18. de V. D.

Quid

Quid existis videre. Luc. 7. 24. Ut avicula nidificantes, exterius spinas, & vepres; interius pennulas, molles, levesque res ponunt: sic iusti exterius dura vestimenta, asperitatem, mortificationes; interius suavitatem spiritus, induunt. Stella hic.

Revera quid aliud secularibus, quam ludere videmur? cum, quod ipsi appetunt in hoc saeculo, nos per contrarium fugimus; & quod ipsi fugiunt, nos appetimus. More scilicet ioculatorum, & saltatorum; qui capite missio deorsum, pedibusque sursum erectis, praeter humanum usum stant manibus, vel incedunt. Hoc casto, & religioso, ludo ludebat, qui dicebat: *Spectaculum facti sumus Mundo & Angelis; & hominibus.* 1. Cor. 4. 9. S. Bernardus ep. 87.

Num. 2.

Exempla spernentium.

Cui soror pueri: vis ut vocem ibi mulierem Hebraeam, quae nutrire possit infantulum? Ex. 2. 7. Cum plures Aegyptia admovissent ubera; Moyses puer avertēbat faciem. Idem, cum Pharaō, pueri vernustatem miratus, coronam suam capiti ejus imponeret, puer coronam projecit in terram, & fregit. Hugo Card. hic.

Super pupillum irruitis. Job. 6. 27. Pupillum se Job dicit: quia concupiscentia mater, & Mundus pater, mortui sunt ei; ut verē possit dicere: *mibi Mundus crucifixus est.* Gal. 6. 14. Hugo Card. hic.

Mibi Mundus crucifixus est. Gal. 6. 14. non amanti divitias; non amanti honores saeculi; non amanti quae sua sunt; sed quae Jesu Christi: non amanti, quae videntur; sed quae non videntur: non cupido vitae; sed ei, qui felicitatē dissolvi, & esse cum Christo; crucifixus est Mundus, S. Ambros. l. 6. in Luc. c. 7. Si mihi crucifixus est Mundus, scio, quia mortuus est. Non diligo eum; scio, quia praeteriit: non concupisco eum; scio, quia corruptela consumet hunc Mundum: quasi foetidum vito; quasi luem caveo; quasi nociturum relinquo. Id. ib. Invicem ergo sibi mortui sunt, & Mundus Apostolo, & Apostolus Mundo: dum nihil concupiscit Apostolus Mundi; & dum nihil habet Mundus suum, quod agnoscat in Paulo. Sicut & Dominus ait. Joan. 14. *Venit princeps Mundi hujus, & in me non habet quidquam.* Id. hic in ep. ad Gal. 6. ac si diceret: ad alia quidem omnia mortuus suum; non sentio, non attendo, non curo: si quae verō sunt Christi; haec vivum inveniunt, & paratum. S. Bernardus l. 7. de peregrino, mortuo, & crucifixo.

§. XI.

Mundum spernendi alia motiva.

Ex Veteri, & Novo.

Ophano tu eris adjutor. Pl. 10. 14. Id est, ei, cui moritur pater hic Mundus, per quem carnaliter genitus est; & jam potest dicere: *Mundus mihi crucifixus est, & ego Mundo: ta-*
Poliant h. Sacr. Tom. II

libus enim pupillis pater fit Deus. S. August. hic.

In lectulo meo per noctes quaesivi &c. Cant. 3. 1. Lectulum sibi sancta anima in nocte facit; dum, omnes perturbationes Mundi fugiens, secretum comparat, in quo requiescat. S. Gregor. hic.

Quod signum adventus tui, & consummationis saeculi? Matth. 24. 3. Hoc à Christo quis tyro exquirat, quando Mundus in corde desinet Jesu adventu illustrato? Nam nunquam finitur Mundus in nostro corde, nisi illud invisat, & fecundet, Deus ingressu suo: nec ille eorū visitat, nisi prius in eo Mundus finiatur. Oliva l. 9. Strom. hic.

Misit servum suum hora cena dicere invitatis, ut venirent. Luc. 14. 17. Cum cuiuslibet perversè agentis dicimus: convertere, Deum sequere, Mundum relinque; ubi hunc, nisi ad Dominicam cenam, invitamus? S. Gregor. hom. 36. in Evang. Si cuncta Mundi relinquare non potestis; sic tenete, quae hujus Mundi sunt, ut tamen per ea non teneamini in Mundo; ut terrena res possideatur, non possideat; ut sub mentis vestrae sit dominio, quod habetis: nè mens vestra, dum terrenarum rerum amore vincitur, à rebus suis ipsa magis possideatur. Sit ergo res temporalis in ulu, aeterna in desiderio. Id. ib.

Regnum Dei intrà vos est. Luc. 17. 21. Tunc verè dicitur regnare Deus, quando nihil mundanum in animabus nostris versatur; sed omnino aliter vivitur, quam Mundus solet. Theophylactus hic.

Nunc princeps hujus Mundi ejicietur foras. Joan. 12. 31. Mittitur diabolus foras, quando ex toto corde huic Mundo renuntiat. S. August. lib. de agone Christiano c. 1.

Surrexit Saulus de terra; apertisque oculis nihil videbat. Act. 9. 8. Visum perdidit ad videandum Mundum: *apertis oculis nihil videbat*, nihil terrenum; sed videbat interioribus oculis Christum. Caecus fuit, ut se à Mundo averteret, & Mundum ulterius non amaret. S. Bonavent. l. 1. in Convers. S. Pauli.

Ex Patribus, & aliis.

Nihil appetere jam, nihil desiderare de saeculo, potest, qui saeculo majore est. S. Cyprianus ep. 2.

Exeundum nobis est de Aegypto, relinquendus est Mundus; si volumus Domino servire. Orig. hom. 3. in Exod.

Et tu, si vis tanquam Deus peccatoribus esse terrori, regibus reverentiae; ut tanquam Deo tibi videantur subjecti, quia operaris in Dei nomine; contemene, quae saeculi sunt; & Dominicae Passionis opprobrium contende omnibus praeferre divitiis. S. Ambros. in Pl. 118. f. 8.

Ergo eorum (Apostolorum) imitatores non solvant tributum, quibus Deus portio est. Ideo Dominus ait: *reddite*, id est, vos reddite, qui protulistis imaginem Caesaris, apud quos invenitur: ego autem nihil debeo Caesari, quia nihil hujus Mundi habeo. Venit enim hujus

X 2

Mun.

Mundi princeps, & in me inveniet nihil. Nihil debuit Petrus, nihil Apostoli mei, quia non sunt de hoc Mundo. S. Ambros. ep. 1. ad Iulium.

Fugiamus ergo hinc; ubi nihil est; ubi inane est omne, quod magnificentum putatur esse; ubi &, qui se putat quid esse, nihil est; & omnino non est. Id. l. de fuga sæculi c. 5.

Relinquamus ergo umbram, qui solem quærimus; deseramus fumum, qui lumen sequimur: fumus iniquitas est; quia sicut fumus oculis, sic iniquitas, utentibus eam. Umbra est vita &c. Id. ib.

Sed, qui fugit, velociter fugiat, ne comprehendatur; velociter deprædetur hunc Mundum, ut Hebræus Ægyptum. Qui parturit, pariat; ne onusto, & degravato iniquitatibus mentis, uterò, fugere non possit: & fugiat, non quasi lætentem ferens; sed quasi expeditum; non parvulum gestans; sed perfectum in Christo exhibens. Fugiat, non quasi feriat in Sabbatho; sed tanquam operarius in negotio: neque tanquam sterilis in frigore; sed tanquam optimus in messe. Id. ib. c. 6.

Quid magni est, pro illa æterna, cœlestiq; patria, cuncta sæculi huius, quilibet jucunda, blandimenta contemnere. Si pro hac temporali, atque terrenâ, filios Brutus potuit & occidere; quod illa facere neminem cogit. S. August. de Civit. l. 5. c. 18.

Vult te Mundus absorbere; tu absorbe Mundum, & trahere illum in corpus tuum; macra, & manduca. Id. in Ps. 34.

Perceant omnia, & dimittamus hæc vana, & inania; conferamus nos ad inquisitionem veritatis. Vita hæc misera, est mors incerta. Si subito obrepat, quò modò hinc exibimus? Quid cunctamur, relicta spe sæculi, conferre nos totos ad quærendum Deum, & vitam beatam? Id. lib. Conf. 6. c. 11.

Pudet, ac piget, me talia pati, qualia Mundus iste agit. Id. in Man. c. 5.

Qui sic operantur ea, quæ Dei sunt, ut tamen & quædam, quæ sunt sæculi, non relinquunt; sacrificium, & non holocaustum, offerunt. Qui autem cuncta, quæ Mundi sunt, deserunt; & totam mentem igne divini amoris accendunt; hi nimirum omnipotenti Deo sacrificium, & holocaustum fiunt. S. Gregor. hom. 12. in c. 3. Ezech. in fine.

Quisquis ea, quæ Mundi sunt, agere appetit, quasi vigilat; quisquis verò internam quietem quærens huius Mundi strepitum fugit, velut obdormisit. Id. mor. l. 5. c. 22.

Mundana hæc omnia postpone: parva enim sunt, quæ relinquis; maxima verò, quæ dantur à Domino. S. Cyrill. Jerof. Catech. 1.

Grandis exultatio animæ est, cum parvò contentus fueris, Mundum habere sub pedibus, & omne. S. Hieron. l. 2. adv. Jovinianum.

Nihil potius esse duco, quàm si, compressis sensibus, extra carnem, & Mundum, positus, nullas res humanas attingens, nisi quatenus summa necessitas flagitat; tecum, & cum Deo colloquens, supra res omnes, quæ sub aspectum cadunt, vivas. S. Gregor. Naz. or. de recta doctr. sententia.

Curabis, ut solas divinitatis opes tibi compares; Mundumque universum araneorum telis similem semper arbitreris. Id. in Sententiis.

Deo servire quisquam non potest, nisi omnia, quæ in hoc Mundo sunt, propter Deum speraverit. S. Gregor. Nis. l. de vita Moysis.

Cui Christus incipit dulcescere, profectò necesse est amarescere Mundum. S. Bernardus l. in illud Sap. 7. Sapientia vincit malitiam.

Qui pecuniam diligit, non satiatur; qui luxuriam diligit, non satiatur; qui gloriam quærit, non satiatur. Denique qui Mundum amat, nunquam satiatur. Novi ego homines satiatos hoc Mundò, & ad ejus omnem memoriam naufragantes. Novi satiatos pecuniâ, & satiatos honoribus, satiatos voluptatibus, & curiositatibus huius Mundi; nec mediocriter, sed usque ad fastidium satiatos. Et facile est cuique nostrum hanc satietatem per Dei gratiam obtinere: neque enim parit hanc copia, sed contemptus. Id. l. ad Clericos de contemptu Mundi c. 22.

Qui Mundum diligit, sæpe tristitiâ afficitur; qui autem contemnit ea, quæ in Mundo sunt, in perpetua lætitiâ versabitur. S. Nilus or. 5. de tristitia.

Qui Mundum diligit, is, necesse est, ut subinde contristetur, & mœreat: qui autem, quæ in Mundo sunt bona, nè tantilli quidem ducit, jugi lætitiâ perfruatur. S. Antiochus hom. 20.

Si quis Mundum omnino odit, hic tristitiam effugit. Porro si quis quilibet visibilium rerum affectione mordetur, tristitiâ nondum liberatus est. Joan. Chimasus. gr. 2.

Pulchrum est, à Mundo occidere ad Deum, ut ad ipsum oriamur. S. Ignatius M. in ep. quam citat in vita Metaphrastes ad Rom.

Ille plene omnia terrena possidet, qui omnia huius Mundi plene despicit, & contemnit. S. Bonavent. Stim. amor. c. 1.

Mundus est derelinquendus; quia à Deo est excommunicatus: ego pro eis rogo, non pro Mundo. Mundus est contemnendus, quia malis legibus institutus. Fugiendus est Mundus, quia nullis bonis fructibus est ornatus. Quis est tam pravus, tam facinorosus; qui ibi habitare vellet, ubi nulla justitia servaretur, nullus bonus usus haberetur. Sed passim omnes caperentur, expoliarentur, & mortibus traderentur? Nonne videtis aves? nonne feras sylvestres, nec non in mari pisces, loca fugere sibi nociva; & quærere sibi, & filii loca tuta. Unde dicitur in Apoc. 18. 4. exite de Babylone populus meus; ut nè participes sitis delictorum ejus. Id. l. 74.

Ejus panis post ablactationem datur infanti; & homo; qui vult delectari in divinis; prius se debet à sæculo, velut infans ab uberibus maternis, abalienare. S. Isaacus de contemptu Mundi l. 1. c. 2.

Temulentum est quoddammodo bonum inter mortales, ac nemine etiam concutiente vix consistit. Isidorus Pelus. l. 2. ep. 126.

Albertus Archi-Ep. Moguntinus, & S. R. E. Card. sepulchro inscribi voluit: *Pernocitavi hic in Mundo; omnes sequimini,*

§. XII.

*Mundus in omnibus patitur defectum.**Ex Veteri.*

Scotere capit vermibus. Ex. 16. 20. Man-
na in diem colligebatur; & si ultra diem
manebat, in vermes convertebatur. Sic, quid-
quid dulce, gloriosum, in Mundo est; si ultra
diem producit, nauseam generat, vermes pro-
ducit. Baeza t. 2. l. II. c. 7.

Defecerunt aqua Jordanis. Jos. 4. 7. Et
in obsidione Bethuliae. Judith. 7. 11. *defecerunt
cisterna.* *Defecerunt in vanitate dies eo-
rum.* Pl. 77. 33. *Defecit caro mea, & cor
meum.* Pl. 72. 26. *Defecit in dolore vita mea,*
Pl. 30. 11.

Fericho autem clausa erat. Jos. 6. 1. Jeri-
cho *defectus*, sive *luna*, interpretatur: signi-
ficat autem hunc Mundum mutabilitati, & de-
fectioni, obnoxium. S. Rupertus hic c. 10.

Panis defecit in sitaribus nostris. 1. Reg. 9.
7. O inopem, & medicum Mundum! omnia
ipsi defunt; & tamen omnia se habere jaclat.
Besseus D. 2. Epiph.

*Nutriti illos cum jucunditate; dimisi au-
tem illos cum fletu, & luctu.* Baruch. 4. 11.

Ex Novo.

Ostendit ei omnia regna Mundi. Matth.
4. 8. Vanitas harum prosperitatum temporalium
etiam ex hoc apparet; quod dicitur diabolus
in momento ostendisse Christo D. omnia regna
Mundi. Hinc illud Pauli 1. Cor. 7. 31. *prae-
terit figura hujus Mundi.* Diez. Mundi vani-
tas.

Lampades nostrae extinguuntur. Matth.
25. 8. Virgines fatuae habent parva vascula, nec

oleo replentur; sed etiam in parvis deficit. Syl-
veira in Joan. 4. 28.

Quia super pauca fuisti fidelis. Matth.
25. 21. Quae illa pauca? certe omnia illa, quae
in hoc Mundo pretiosissima aestimantur. Ra-
mirez in ep. 2. S. Hieron. notandum, quod om-
nia, quae in praesenti habemus, licet magna vi-
deantur, & plurima; tamen, comparatione futu-
rorum, pauca, & parva, sunt.

Villam emi &c. Luc. 14. 18. Nota: alter
villam, alter juga emit. Unde non mirum, si
fructus sequatur nullus in Mundo; cum vel
ager desit ementi boves, vel juga non
adsint possessori villae. Sanè qui villam emit,
emere, debuit & juga. Alterum semper Sæcu-
laribus deest: cui fortuna abundat, virtus de-
est. Si dives est, non prudens &c. Oliva l. 13.
Strom. hic.

Deficiente vino. Joan. 2. 3.

Ex Variis.

Quid vis? utrum amare temporalia, & tran-
sire cum tempore? an Mundum non amare,
& in æternum vivere cum Deo? S. August. tr.
2. in ep. S. Joan.

Quid potest Mundus promittere? quidquid
libet, promittat; fortassis castino morituro
promittit. Id. tr. 2. 16.

Vir opulentus, & principum favore mag-
nus, à quodam interrogatus, quid ad omnem
fortunam sibi deesse putaret? respondit: clavum
unicum, quo fortunam tam propitiam affigam,
nè avolet. Sed hactenus hic clavus nunquam est
reperitus. Drexelius Opusc. 7. Joseph. cap. 12.
§. 2.

Luna plena. Lem. *At citò deficit.* S. Ildo-
rus in Jos. 7. Luna Mundi hujus speciem te-
net: quia sicut luna menstruis completioni-
bus deficit; ita hic Mundus ad completionem
temporum currens, quotidianis defectibus ca-
dit. Picinelli.

TITULUS XXVI. MUNERA.

§. I.

Faciunt gratum.

*Isaac amabat Esau, eò quòd de venatio-
nibus illius vesceretur.* Gen. 25. 28. Digi-
nior erat Jacob, ob virtutis, & ingenii,
praestantiam. Escobar mir. Chr. t. 1. l. 10. Sect.
1. Obl. 5.

*Accipe munusculum de manibus meis: sic
enim vidi faciem tuam, quasi viderim vul-
tum Dei.* Gen. 33. 10. Quis ferreum pectus
mollescit, aegre vultum Esau mutavit in
divinum? oblata, & accepta munera. Arcones
Dis. 3. in II. c. 1.

Accidit, ut peccarent duo Eunuchi. Gen.
40. 1. & sequ. Ex quibus somniorum circum-
stantiis Joseph alterius fortunam conjicit, & al-
terius calamitatem? Unus munera largitus est:

& tradidi poculum Pharaoni. Alter non est
largitus. Naxera in Jos. 1. §. 48.

Tradidi poculum Pharaoni. Gen. 40. 11.
Vel in somno de largitione curat, qui liberalis;
clausis oculis manus aperit. Pistor somnians
nihil offert. Tam dignus hic supplicio, quia
ad avaritiam pronus; quam ille praemio, qui
non sibi vinum, sed Pharaoni, propinat. Al-
varez Illustr. 44.

Sumite de optimis terre fructibus &c.
Gen. 43. 11. Abulens. hic: praemonuit illos Ja-
cob, aliqua munera deferre illi viro; ut placa-
bilis illis esset. Noverat enim Jacob; quanta
vis sit muneribus: quia animos iratos concili-
ant, & amorem causant.

*Tollite in manibus cibaria & occur-
rite eis, & dicite: servi vestri sumus;
sædus inite nobiscum.* Jos. 9. 11. Munera of-
ferunt; ut se dignos adstruant amicitia. Nec

X 3 fallun-